

Брюксел, 14.9.2016 г.
COM(2016) 585 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА
ЗА ПОЛЗВАЩАТА СЕ С ГАРАНЦИЯ ОТ БЮДЖЕТА НА ЕС ВЪНШНА
ДЕЙНОСТ НА ЕИБ ПРЕЗ 2015 г.

{SWD(2016) 296 final}

1. ВЪВЕДЕНИЕ

С Решение 466/2014/ЕС¹ на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) се предоставя гаранция от ЕС за загуби по операции на ЕИБ за финансиране за проекти, осъществявани извън Съюза за периода 2014—2020 г. (наричани по-нататък „решението“ или „гаранцията от ЕС“). В това решение от Комисията се изисква да докладва ежегодно, въз основа на предоставените от ЕИБ годишни доклади, за гарантираните от бюджета на ЕС външни дейности на банката. Вследствие на приемането на Решение 466/2014/ЕС за периода 2014—2020 г. настоящият доклад за 2015 г. е изготвен въз основа на изискванията на това правно основание. В настоящия доклад са обобщени и операциите на собствен риск, извършени от ЕИБ през 2015 г. в обхванатите от решението региони. Операциите на ЕИБ в Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (АКТБ), както и в отвъдморските страни и територии (ОСТ), са обхванати в отделен годишен доклад.

В решението („мандата“) се определя максимален таван на гаранцията от ЕС в размер на 30 милиарда евро, разделен на фиксиран таван в размер на 27 милиарда евро и незадължителни допълнителни средства в размер на 3 милиарда евро. Решението за използването на незадължителните средства, както и за тяхното регионално разпределение, се взима от Европейския парламент и от Съвета след междинния преглед на мандата. В новото решение (466/2014/ЕС) трите цели на високо равнище за удължаване на гаранцията от ЕС остават непроменени: насърчаване на растежа в местния частен сектор, развитие на социалната и икономическата инфраструктура, действия в областта на климата и като основна цел — насърчаване на регионалната интеграция. Мандатът влезе в сила с подписването на споразумението за гаранция на 25 юли 2014 г.

По-подробна информация и таблици със статистически данни за горепосочените дейности, включително на проектно, секторно, държавно и регионално ниво, се съдържат в приложения работен документ на службите на Комисията (РДСК). След изминалата четвърта година на прилагане на рамката на ЕИБ за измерване на резултатите (РИР) в настоящия доклад се предоставя информация за очакваните резултати от подписаните през 2015 г. операции на ЕИБ по финансиране.

2. ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ

През 2015 г. ЕИБ е подписала договори за общо 6,7 милиарда евро в регионите, обхванати от мандата за външно кредитиране (МВК), което почти се равнява на размера от предходната година (6,8 милиарда евро). Почти три четвърти от тях (72 %, 4,8 милиарда евро) са реализирани по МВК с гаранция от ЕС, което представлява прираст от 16 % спрямо 2014 г. Делът на кредитите, които се възползват от обща гаранция от ЕС, обхващаща операции на държавно или поддържавно равнище, е 4,4 милиарда евро (92 %), докато 0,4 милиарда евро (8 %) са се възползвали от гаранция от ЕС срещу политически рискове за операции в частния сектор. Финансирането по механизмите със собствен риск на ЕИБ е намаляло с 0,7 милиарда евро до 1,9 милиарда евро. Общите обеми през 2015 г. се дължаха преди всичко на стабилните резултати в регионите на източните съседни страни, Русия и Латинска Америка.

¹ ОВ L 135, 8.5.2014 г., стр. 1

ЕИБ продължи да демонстрира ангажираността си за подкрепа на програмата за действията на Съюза в областта на климата. През септември 2015 г. Съветът на ЕИБ прие стратегия за действие в областта на климата, която да ръководи всички действия на ЕИБ както в рамките на Съюза, така и извън него. Операциите на ЕИБ по подписани договори в регионите, обхванати от решението, остават доста над прага от 25 %, посочен в него. До края на 2015 г. кумулативният коефициент на действията в областта на климата в рамките на периода на мандата 2014—2020 г. е достигнал 35 %. През 2015 г. в регионите, обхванати от МВК, са били отпуснати 2,1 милиарда евро по действия в областта на климата. Азия има голям принос за тази цел, тъй като действията в областта на климата са определени като ключов приоритет за този регион.

Освен това през 2015 г. 32 % от общата сума на операциите, подписани за региони, обхванати от МВК, или 2,2 милиарда евро, ще подкрепят целта на междусекторната регионална интеграция, многосекторна цел на МВК, чрез енергийни връзки, транспортни връзки, регионални инвестиционни фондове и подкрепа за сближаване чрез развитие на местния частен сектор.

При изпълнението ѝ през 2015 г. за четвърта поредна година ЕИБ отбеляза посредством РИР, че за 100 % от новите операции, подписани в обхванатите от мандата региони, се очаква да имат отличен или добър принос към целите по мандата. Очаква се около 88 % от новите проекти да постигнат отлични или добри резултати по отношение на очакваното въздействие, качество и надеждност на проектите. Очаква се над 80 % от новите проекти да са свързани с висока или значителна допълняемост на ЕИБ. Докладът на ЕИБ относно резултатите от операциите на ЕИБ извън Съюза (в който са включени и операциите в държавите от АКТБ и ОСТ) през 2015 г. скоро ще бъде публикуван на нейния уебсайт.

В решението се поставя акцент върху тясната свързаност между външната дейност на ЕИБ и външните политики, програми и инструменти на Съюза и следва да се отбележи, че през 2015 г. ЕИБ продължи да работи в тясно сътрудничество с Комисията и Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) за засилване на последователността и съгласуваността на действията си с външните политики на Съюза. В този контекст Комисията, заедно с ЕИБ и при консултиране с ЕСВД, актуализира регионалните технически оперативни насоки (РТОН), които през май 2015 г. бяха представени на Парламента и на Съвета. РТОН се прилагат в периода 2014—2020 г. за операции на ЕИБ с гаранция от ЕС. РТОН предоставят указания за съгласуване на обхвата на интервенциите на ЕИБ в различните региони с политиките, програмите и инструментите на Съюза.

3. ОПЕРАЦИИ ПО ФИНАНСИРАНЕ

3.1. ПРЕГЛЕД НА ОПЕРАЦИИТЕ ПО ФИНАНСИРАНЕ НА ЕИБ, ПОДПИСАНИ ПРЕЗ 2015 г., СПОРЕД ПРИНОСА ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ПОЛИТИКАТА НА СЪЮЗА

В Решението са предвидени три хоризонтални приоритетни цели за всички региони, ползващи се с гаранция от бюджета на ЕС:

- i) развитие на местния частен сектор, по-специално оказване на подкрепа на малките и средните предприятия (МСП),

- ii) развитие на социално-икономическата инфраструктура,
- iii) смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към тях.

Допълнителните цели обхващат приноса към общите принципи на външната дейност, посочени в член 21 от ДЕС, и регионалната интеграция между държавите партньори, която включва икономическа интеграция между държавите на предприсъединителен етап, съседните на ЕС държави и Съюза.

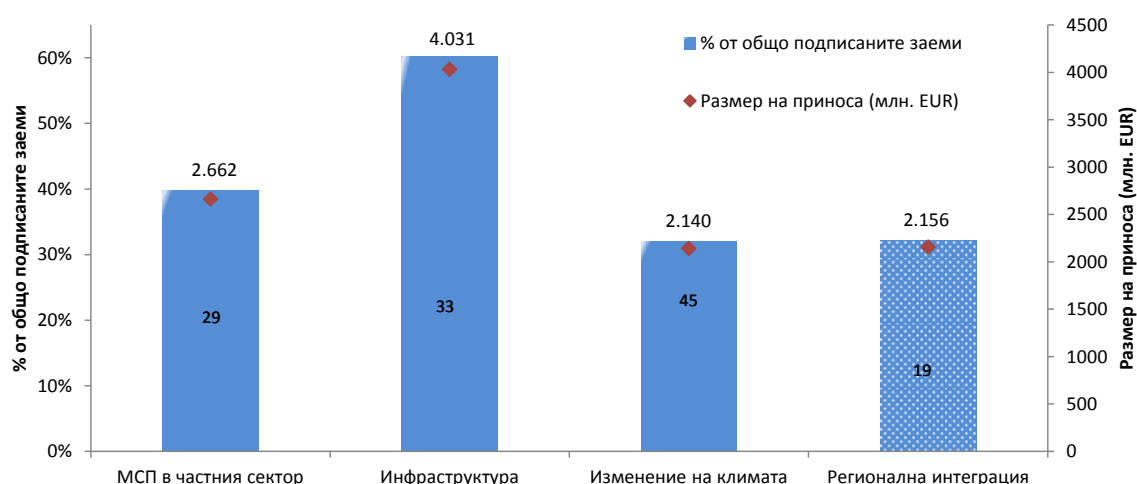
От всички подписани заеми в регионите, обхванати от МВК през 2015 г., 40 % (2,7 милиарда евро) ще бъдат в подкрепа на развитието на местния частен сектор, предимно чрез подобряване на достъпа до финансиране за МСП, микропредприятията и средноголемите предприятия. 60 % (4,0 милиарда евро) ще допринесат за развитието на социално-икономическата инфраструктура. Всички операции на ЕИБ извън Съюза подкрепят една от тези цели или и двете. Като такава, целта за смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към тях, може да се счита за междусекторна цел.

32 % от финансирането (2,1 милиарда евро) ще бъдат в подкрепа на междусекторната цел за смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към тях.

Аналогично, 32 %, или 2,2 милиарда евро ще бъдат в подкрепа на междусекторната цел за регионална интеграция както чрез развитие на инфраструктурата, така и чрез подкрепа на достъпа до финансиране на местния частен сектор.

Приносът за постигането на целите по мандата е отразен в диаграма 1, като са взети предвид както операциите през 2015 г. в рамките на мандата, така и тези по механизмите със собствен риск.

Диаграма 1: Принос към целите по мандата (% и размер на приноса)

Останалата част от раздела показва очакваните и постигнатите резултати по целите на политиките на Съюза, както е отчетено по рамката РИР. По отношение на очакваните

резултати този раздел не обхваща всички договори, подписани през 2015 г., а всички проекти, за които е подписан първият договор за финансиране през 2015 г. (те са посочени като „нови проекти“). Този подход избягва двойното отчитане на резултатите за проекти с множество договори за финансиране, подписани в последователни години. Това означава, че размерът на кредитирането, посочен в този раздел, е общо одобреният размер само за нови проекти. Освен това, поради използваната методология размерът на кредитирането и броят на проектите невинаги могат напълно да се съпоставят.

Развитие на местния частен сектор, по-специално осигуряване на подкрепа за МСП

Подкрепата на ЕИБ в процеса на развитие на местния частен сектор се състои в създаването на условия, които да позволяват на хората в развиващите се и възникващите пазари да развиват и разширяват бизнеса, като по този начин се създават работни места, отговаря се на нуждите от стоки и услуги, преодолява се бедността и продоволствената несигурност, и се повишава жизненият стандарт. В крайна сметка устойчивото социално-икономическо развитие не може да се осъществи без такова развитие на частния сектор. Тази подкрепа приема различни форми: разширяване на кредитните линии на местни финансови посредници (главно банки) за кредитиране на МСП; участие в частни инвестиционни фондове и рисков капитал за дружества с потенциално висок ръст; капиталово финансиране за субектите, предоставящи микрофинансиране; и преки заеми за по-големи компании.

Двадесет и шест нови проекта, подписани през 2015 г., ще подкрепят развитието на местния частен сектор. Общият одобрен размер на финансирането от ЕИБ за тези проекти е 2,9 милиарда евро. 20 са кредитните линии за подпомагане на МСП; 1 подкрепя дейности за микрофинансиране чрез микрофинансираща инвестиционна структура; и 5 подкрепят научноизследователската и развойна дейност и инвестиционни проекти на големи компании.

Развитие на социално-икономическата инфраструктура

Развитието на социално-икономическата инфраструктура — всичко от пътища и енергийни системи до здравни заведения и широколентови интернет услуги — е един от стълбовете в процеса на развитие. Това също така е един от стълбовете, където публичното финансиране често е от жизненоважно значение, инфраструктурните стоки често са общественополезни стоки, които имат големи положителни последици за икономиката, околната среда и благосъстоянието на хората. ЕИБ подпомага инфраструктурни проекти в широк диапазон от сектори.

Има 29 нови проекта, които допринасят за развитието на социално-икономическата инфраструктура в районите, обхванати от МВК през 2015 г. Общият одобрен размер на финансирането от ЕИБ за тези проекти е 3,9 милиарда EUR.

През 2015 г. ЕИБ сключи договори за 11 нови проекта в енергийния сектор, 5 от които са концентрирани върху разширяването и обновяването на преносни и разпределителни мрежи. Тези проекти ще свържат още 273 300 домакинства към мрежата. Проектите за пренос на електроенергия също така отговарят на търсенето на вътрешния пазар чрез

подобряване на капацитета на съществуващите мрежи за интегриране на производството на електроенергия от възобновяеми енергийни източници като вятъра и водната енергия. 5 проекта през 2015 г. се концентрират върху производството на енергия, като три от тях — върху развитието на възобновяемите енергийни източници. Заедно те ще генерират достатъчно електричество за снабдяването на 2,45 милиона души в съответните страни. В един от случаите ЕИБ поема риска от проекти за водноелектрически централи, преносни мрежи и енергийна ефективност, инициирани от Световната банка в Украйна. Тази стъпка ще освободи капацитет за кредитиране от Световната банка, за да се подпомогне финансирането от страна на Украйна на енергиен внос в краткосрочен план с цел да се избегне възникването на тежка енергийна криза.

ЕИБ подписа договори за 6 нови проекта в транспортния сектор. Те включват разработване на междуградски железопътни връзки, нови системи за градски транспорт и подобряване на автомобилния транспорт чрез подобряване на пътната настилка.

В сектора на водите и канализацията през 2015 г. са подписани договори за 4 проекта. Заедно те ще подобрят достъпа до или снабдяването с питейна вода за около 1,6 милиона домакинства. Очаква се този по-добър достъп да има значителен вторичен ефект в страните, където лошото водоснабдяване е основна причина за заболявания, като същевременно представлява значителна финансова и времева тежест за домакинствата с ниски доходи.

Само един проект в сектора на управлението на твърдите отпадъци ще има важен принос за управлението на екологичните въздействия от обезвреждането на отпадъците.

Има два проекта с подписани договори по рамката за селското и горското стопанство. Този в сектора на горското стопанство ще подпомогне повторното залесяване на над 80 000 хектара деградирала земя, възстановяването на 20 000 хектара гори и мерки за контрол на ерозията на още 155 000 хектара.

Подробна информация относно финансираните проекти е предоставена в РДСК.

Смекчаване на последиците от изменението на климата и приспособяване към тях

Тъй като причините и последиците от изменението на климата са глобални, удължаването и разширяването на финансирането в областта на климата отвъд границите на Съюза е много важна част от външната политика и политиката за развитие на Съюза. ЕИБ играе главна роля в тези усилия. И през 2015 г. подкрепата ѝ за действия в областта на климата продължи да бъде голяма с общ размер на подписаните заеми от 2 милиарда евро, което е над 30 % от всички подписани заеми в обхванатите от мандата региони. Това равнище е подобно на равнището от предходната година и е много над общата цел на ЕИБ за 25 % от общото кредитиране². Поради това мандатът допринася значително за целите в областта на изменението на климата, със силен акцент върху операциите за смекчаване на последиците от изменението на климата при

² В член 3, параграф 7 от Решение 466/2014/ЕС се изисква за периода 2014—2020 г. общият обем на подпомаганите от ЕИБ проекти за смекчаване на последиците от изменението на климата и приспособяването към тях да съставлява най-малко 25 % от всички операции на ЕИБ по финансиране.

92 % от операциите на ЕИБ и при 8 % от операциите на ЕИБ — върху операциите за приспособяването към последиците от изменението на климата.

По-голямата част от действията за кредитиране в областта на климата продължава да произтича от проекти в транспортния и енергийния сектори, които заедно представляват 68 % от новите действия за кредитиране в областта на климата извън Съюза през 2015 г. Секторът на селското и горското стопанство също продължава да играе важна роля.

Новите проекти за действия в областта на климата през 2015 г. включват шест проекта в транспортния сектор. Наред с другото, това включва изграждане на линии на метрото и установяване на мрежи за масов градски транспорт.

Осем нови проекта в енергийния сектор през 2015 г. ще допринесат за смекчаване на последиците от изменението на климата, наред с редица многосекторни проекти с компонент, концентриран върху производството на енергия от възобновяеми източници.

Инвестициите в селското и горското стопанство могат да изиграят важна роля не само за смекчаване на последиците от изменението на климата чрез улавянето на въглерода, но също така и за повишаване на устойчивостта на системите за производството на храни към променящите се климатични модели. Горепосоченият проект допринася не само за смекчаване на последиците от изменението на климата чрез улавяне на въглерода, но и за адаптиране към въздействието им, като се фокусира върху контрола на ерозията. Този последен аспект на кредитирането в областта на климата често се пренебрегва поради липсата на търсене на заеми за адаптиране, както и поради ограничената привлекателност, която секторът има за инвеститори от частния сектор. При все това ЕИБ засилва интегрирането в проектите на устойчивостта спрямо изменението на климата, тъй като е ясно, че обхванатите от решението региони са особено уязвими към настоящата променливост на климата и бъдещите климатични промени. Това включва оказването на техническа помощ и подходящи мерки, свързани с планирането, както и подкрепата на конкретни инвестиции за адаптиране, като например контролиране на наводненията и мерки за защитата от тях.

Усилията на ЕИБ за интегриране на действия в областта на климата включват упражнението за въглеродния отпечатък, с което се оценяват и отчитат емисиите на парникови газове от проектите ѝ. През 2015 г. 23 от проектите в обхванатите от МВК региони са включени в упражнението за въглеродния отпечатък от 2015 г. Те представляват общо подписани заеми от ЕИБ или одобрения за разпределение в размер на 2,7 милиарда евро. Свързаната с това обща абсолютна стойност на емисиите на парникови газове се изчислява на 1,4 милиона тона еквивалент на въглероден диоксид годишно (ниските абсолютни стойности се дължат на големия брой горски проекти, които ще уловят въглерод), при записани/избегнати емисии в размер на общо 1,3 милиона тона еквивалент на въглероден диоксид годишно от същото финансиране.

Стратегията за климата на МВК и наскоро одобрената стратегия за климата на ЕИБ наблягат върху подходите за популяризиране на управлението на риска с цел повишаване на устойчивостта на активите, общностите и екосистемите, свързани с проекти на ЕИБ. ЕИБ разработва инструментариум за оценка на рисковете и уязвимостта във връзка с климата в различни сектори и региони, за да се установи и

преодолее уязвимостта на проектите. Той ще даде възможност на ЕИБ да определи приоритетите и да подпомогне действията за адаптиране във финансирането си. ЕИБ е поела ангажимент пред Европейския парламент, че банката систематично проверява всички нови операции по МВК (и в АКТБ) по отношение на рисковете им във връзка с климата в етапа на предварителна оценка, за да се справи с уязвимост в проектите. Системата все още е в процес на окончателно развитие, но до 2017 г. се планира въвеждането на напълно интегрирана система. През 2015 г. всички проекти в обхвата на МВК са били обект на такава проверка. По-голямата част от проектите са получили от средна до висока класификация на риска.

Регионална интеграция

През 2015 г. ЕИБ подписа общо 16 договора за финансиране в размер на 2,3 милиарда евро (1,6 милиарда евро през 2014 г.), допринасящи за регионалната интеграция. Девет кредитни линии (1,255 милиона евро) ще подпомагат регионалната интеграция главно в регионите на държавите на предприсъединителен етап чрез насърчаване на международното сътрудничество и чрез подпомагане на сближаването на икономиките по пътя към Съюза. Трите подписани проекта в транспортния сектор имат за цел да улеснят трансграничната мобилност (524 милиона евро). Останалите 4 проекта, подписани през 2015 г. в рамките на регионалната интеграция, са от секторите на селското стопанство, водите, енергетиката и твърдите отпадъци.

3.2. ПРЕГЛЕД НА ОБЩИЯ РАЗМЕР НА ФИНАНСИРАНЕТО ОТ ЕИБ В ОБХВАНАТИТЕ ОТ РЕШЕНИЯТА РЕГИОНИ³

В таблица 1 са представени данни за размера на финансирането от ЕИБ през 2015 г. в обхванатите от решенията региони.

Таблица 1: Операции на ЕИБ по финансиране, подписани през 2015 г.

Държави, в които се провеждат операции (млн. EUR)	Операции с гаранция от ЕС			Операции на ЕИБ на собствен риск	Общо
	Обща гаранция	Гаранция срещу политически риск	Общо		
Държави на предприсъединителен етап	957	0	957	1565	2522
Средиземноморски държави	1211	65	1276	141	1417
Източни съседи и Русия	1426	55	1481	0	1481
Азия и Латинска Америка	821	150	971	150	1121
Южна Африка	50	100	150	0	150
Общо	4465	370	4835	1856	6691

Забележки: В допълнение към горепосочените суми от собствените ресурси на ЕИБ беше подписана една инвестиция във фонд за микрофинансиране в размер на 2 милиона евро с ресурси на трети страни в Средиземноморския регион.

³ Решение 466/2014/ЕС

През 2015 г. делът на общия обем на дейността с гаранция от ЕС се увеличи с 16 %, достигайки 4,8 милиарда евро (4,2 милиарда евро през 2014 г.) или 72 % от общото финансиране през 2015 г. в обхванатите от решението региони. Делът на дейностите на ЕИБ на собствен риск се увеличи с 28 % (1,9 милиарда евро). През 2015 г. около 92 % от финансираните на собствен риск операции са подписани с държави на предприежинителен етап и с държави от Азия и Латинска Америка, като останалите 8 % са подписани с държави от Средиземноморския регион. В регионите на източните съседи и Южна Африка цялото финансиране беше подписано с гаранция от ЕС.

През 2015 г. 92 % от подписаните с гаранция от ЕС заеми се ползваха с обща гаранция (4,5 милиарда евро), предназначена за операциите със субекти на различни държавни равнища, а 8 % — с гаранция срещу политически риск (0,4 милиарда евро) за операции в частния сектор.

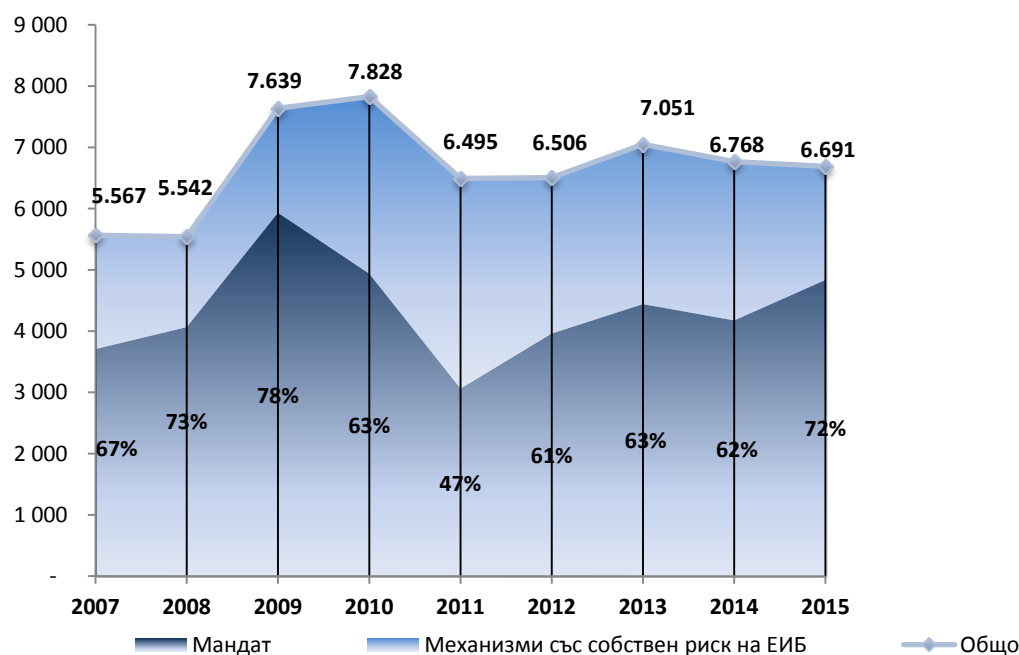
Таблица 2: Кумулативен размер на подписаните заеми, сравнен с текущия таван по мандата на ЕС за периода 2014—2020 г.

милиона EUR	Таван	Нетен размер на подписаните заеми (млн. EUR)	Нетен размер на подписаните заеми като % от тавана по мандата
Държави на предприежинителен етап	8,739	1157	13%
Средиземно море	9,606	1656	17%
Източни съседи и Русия	4,831	2571	53%
Азия и Латинска Америка	3,407	1386	41%
Южна Африка	416	150	36%
Общо в обхванатите от мандата региони	27,000	6920	26%

Както е показано в таблица 2, след година и половина дейности по финансиране по МВК за периода 2014—2020 г. (21 % от времето за изпълнение е изминало) кумулативно подписаните заеми по МВК са достигнали 6,9 милиарда евро, което съответства на процент на усвояване от 26 % (в сравнение с 8 % в края на 2014 г.). Процентът на усвояване в регионите на източните съседи и Русия надвишава 50 %, следван от Азия, Латинска Америка и Южна Африка, с 41 % и съответно 36 %.

Просрочването на плащанията по лихвите и главниците от страна на сирийското правителство продължи и през 2015 г. В края на 2015 г. кумулативните плащания от Гаранционния фонд, свързани с отправени от ЕИБ искания, възлизаха на обща стойност от 202,89 милиона евро, от които 60,16 милиона евро, изплатени през 2015 г.

Диаграма 2: Годишна динамика на общия размер на финансирането от ЕИБ със собствени ресурси

Диаграма 2 илюстрира динамиката на финансирането по мандата и механизмите със собствен риск между 2007 и 2015 г. През целия период средно 65 % от финансирането от ЕИБ в тези региони се възползва от мандата с гаранция от ЕС, при годишни колебания между 47 % и 78 %.

По отношение на броя проекти през 2015 г. беше подписано финансирането на 38 проекта с гаранция от ЕС (42 през 2013 г.) и 16 проекта при собствен риск на ЕИБ (23 проекта са подписани през 2014 г.).

Таблица 3: Брой на подписаните през 2015 г. операции по региони (всички ресурси)

Региони	Ресурси на трети страни	С гаранция от ЕС	Собствен риск на ЕИБ	Общо
Държави на предприєдинителен етап	0	7	14	21
Средиземно море ⁴	1	10	1	12
Източни съседи и Русия	0	9	0	9
Азия и Латинска Америка	0	11	1	12
Южна Африка	0	1	0	1
Общо	1	38	16	55

Както се вижда от таблица 4, през 2015 г. държавите в процес на присъединяване бяха основната зона на финансиране от ЕИБ извън Съюза с подписани заеми за 2,5 милиарда евро, което представлява 38 % от общото финансиране в съответните региони. Основен

⁴ Една операция, подкрепяна както при собствен риск на ЕИБ, така и от финансиране, подкрепяно от МВК — записана като собствен риск на ЕИБ.

акцент в региона бе да се осигури подходяща финансова подкрепа за иновациите и растежа, и по-специално за МСП и кредитирането за частния сектор. Основен приоритет в рамките на мандата беше и финансирането на проекти за по-пълното интегриране с европейските инфраструктурни мрежи.

В средиземноморските страни размерът на подписаните заеми достига 1,4 милиарда евро. По-голямата част от тази сума е за проекти, насочени към осигуряване на подкрепа за изграждане на социално-икономическата инфраструктура, особено в енергийни проекти (53 %) и транспортни проекти (25 %). Общо 12 % са отпуснати по кредитни линии към банки за кредитиране на МСП.

В източните съседни подписаните заеми са в размер на 1,5 милиарда евро, което представлява най-голямото увеличение от 2014 г. насам (+ 26 %) сред всички обхванати от мандата региони, дори в контекста на санкции на Съюза по отношение на Русия. Специално във връзка с Плана за действие за Украйна бе подписан заем за 1,3 милиарда евро, включително първата подписана гарантирана операция (почти 0,5 милиарда евро, покриваща инвестиционни проекти на Международната банка за възстановяване и развитие в Украйна), ползваща се от общата гаранция на ЕС.

В Азия, Централна Азия и Латинска Америка общият брой на подписаните заеми е намалял с 18 % от 2014 г. и възлиза на 1,1 милиарда евро. 55 % от подписаните заеми са в Латинска Америка, по-специално за инфраструктура и финансиране от частния сектор в Бразилия и Никарагуа.

В Южна Африка бяха подписани три заема на обща стойност 150 милиона евро за финансиране на кредитни линии в частния сектор за банки за кредитиране на МСП.

Таблица 4: Секторно разпределение на операциите по финансиране на ЕИБ, подписани през 2014 г., в обхванатите от решението региони (всички ресурси)

млн. EUR	Държави на предприемаческия етап	Средиземноморски държави	Източни съседни и Русия	Азия и Латинска Америка	Южна Африка	Общо
Кредитни линии	1430	175	505	250	150	2510
Енергетика	40	758	477	545	-	1819
Транспорт	562	350	151	233	-	1296
Водоснабдяване и канализация	23	125	260	93	-	500
Промисленост	200	2	-	-	-	202
Услуги	135	10	-	-	-	145
Селско стопанство, рибарство и горско стопанство	120	-	-	-	-	120

Твърди отпадъци	13	-	48	-	-	61
Градоустрой ство	-	-	40	-	-	40
Общо	2522	1419	1481	1121	150	6693

3.3. ВЪЗДЕЙСТВИЕ И ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ НА ОПЕРАЦИИТЕ НА ЕИБ

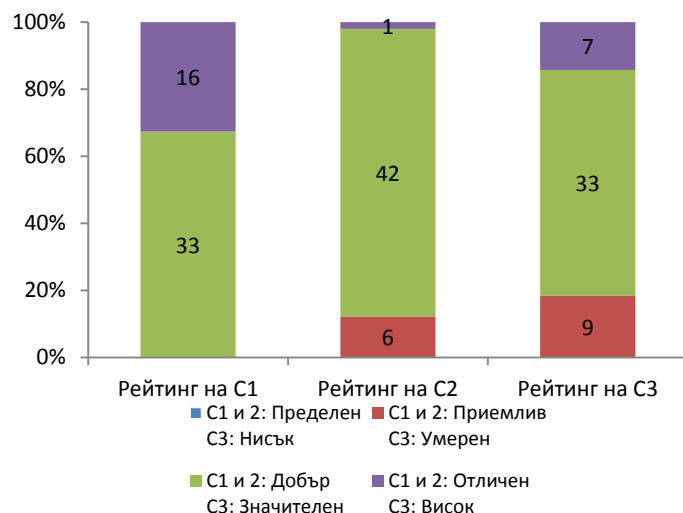
Оценката по РИР на операциите на ЕИБ по финансиране обхваща целия им жизнен цикъл. Рамката спомага да се подберат надеждни проекти, които са в съответствие с приоритетите на Съюза, основани на конкретни резултати, и в които участието на ЕИБ има добавена стойност. При оценяването се определят показатели за резултатите с основни сценарии и цели, като тези показатели обхващат очакваните от операцията социално-икономически и свързани с околната среда резултати. Постигането на посочените референтни стойности се наблюдава през целия живот на проекта и се отчита в два основни етапа: при приключване на проекта и 3 години след приключването на проекта („етап след приключване“) за директни операции; в края на инвестиционния период и в края на живота на фондовете за дялово участие; и в края на периода на разпределение за кредитиране чрез посредник.

Проектите се оценяват според три „стълба“:

- i) Стълб 1 е оценката на очаквания принос към приоритетите на Съюза и държавите, както и на допустимостта според целите на ЕИБ по мандата.
- ii) Стълб 2 е оценката на качеството и надеждността на операцията въз основа на очакваните резултати.
- iii) Стълб 3 е оценката на очакваната от ЕИБ финансова и нефинансова допълняемост.

Резултатите от проверките по завършването на проекти по РИР заедно с проучването на първия завършен инфраструктурен проект са обобщени в РДСК. В този раздел са представени и обсъдени очакваните резултати за всички операции на ЕИБ по финансиране, подписани през 2015 г. в обхванатите от мандата региони. За да се избегне двойно отчитане на проектите и очакваните резултати, този доклад ще се отнася само за очакваните резултати и допълняемостта на „новите проекти“, т.е. тези, за които първият договор за финансиране е подписан през 2015 г. — 49 нови проекта.

Диаграма 3: Рейтинги по стълбове по РИР за подписаните през 2015 г. нови операции

По отношение на степента на приноса към целите (стълб 1 по РИР) 33 % от новоподписаните през 2015 г. заеми са оценени с „отличен“, което предполага висок принос както към определените от самите държави цели за развитие, така и към приоритетите на Съюза за дадената държава и/или регион. 67 % от операциите са оценени с „добър“ по стълб 1. Проектите с очакван „добър“ принос са в съответствие с целите по мандата и биха могли да имат значителен принос към целите на самата държава или на Съюза за развитие и умерен принос към другите цели.

За проектите с пряко финансиране (стълб 2 по РИР) рейтингът се основава на надеждността, финансовата и икономическата устойчивост, устойчивостта на околната среда и социалната устойчивост. За операциите, извършвани чрез посредници, рейтингът се основава на очакваните резултати, претеглени по съображения относно риска, измерени по надеждността на посредника и качеството на оперативната среда.

Стълб 2 показва, че само една новоподписана операция се очаква да получи отличен рейтинг с норма на икономическа възвръщаемост (НИВ), по-голяма от 15 %. Очаква се рейтингът на над 85 % от операциите да бъде „добър“. Тук се включват преките операции със средна НИВ от 10 % до 15 % в случай на инфраструктурни проекти или тези, извършвани чрез посредници, които допринасят за увеличаването на достъпа до финансиране и за развитието на финансовия сектор, но в среда с висок риск и с по-малка вероятност за постигането на резултати. Шест от проектите получиха „приемлив“ рейтинг предимно поради среди с висок риск, които оказват въздействие върху вероятността за постигане на планираните резултати.

„Допълняемостта“ (стълб 3 по РИР) се измерва с разликата между приноса на ЕИБ за инвестиционен проект и стандартното пазарно финансиране в три аспекта: адекватността на финансовите ресурси за нуждите на проекти, техническия принос на ЕИБ и въздействието по отношение на повишаването на стандартите и улесняването на приноса от други източници.

В по-голямата част от новите 49 проекта през 2015 г. „допълняемостта“ на подкрепата от ЕИБ е оценена като „значителна (33)“ или „висока“ (7). 9 проекта са получили „умерен“ рейтинг. Степента на допълняемост има тенденция да бъде по-висока за комплексни проекти в по-малко развитите региони, където нуждите на организаторите

на проекти са най-големи, и е по-слабо изразена там, където ЕИБ работи с много опитни организатори и посредници. Поради тази причина най-много проекти с „висок“ рейтинг на допълняемост са в източните съседи и средиземноморските региони, докато допълняемостта на 5 проекта в региона на държавите на предприєдинителен етап беше оценена само като „умерена“.

Способността на ЕИБ да осигури дългосрочно финансиране, което иначе често е недостъпно, е един от ключовите елементи на приноса на банката. Почти всички нови операции през 2015 г. предлагат на организаторите на проекти или на финансовите посредници срок на падеж, който надхвърля обичайно предлагания на местните пазари. В повечето случаи условията на финансиране от ЕИБ предлагат стойност, близка до икономическия живот на активите, които ще бъдат финансирани. Срокът на падеж, предложен за нови проекти през 2015 г. — средно около 15 години — се очаква да бъде средно около два и половина пъти по-дълъг от предлагания на местния пазар.

За избрани операции ЕИБ може да използва различни механизми, за да покрие валутния риск. Това може да направи финансирането по-привлекателно за кредитополучателите, включително за крайните бенефициери на операциите с посредник, чиято дейност е насочена към вътрешните пазари. В рамките на обхванатите от МВК региони от финансиране в местна валута са се възползвали три кредитни линии.

ЕИБ работи за мобилизирането и управлението на безвъзмездни средства от трети страни, наред с отпуснатите от банката средства. Те са значителен източник на допълняемост, особено в средиземноморските страни, както и в източните съседи. Дванадесет нови проекта са се възползвали от безвъзмездни средства през 2015 г.

Ролята на ЕИБ се оказва важна и от гледна точка на повишаването на стандартите, мобилизирането на ресурси и техническото съдействие.

4. СЪТРУДНИЧЕСТВО НА ЕИБ С ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ

4.1 СЪТРУДНИЧЕСТВО С КОМИСИЯТА

В мандата се изисква Комисията, ЕСВД и ЕИБ да си сътрудничат и укрепват сближаването на външните дейности на ЕИБ и целите на външната политика на Съюза с оглед постигането в най-голяма степен на полезно взаимодействие между финансирането от ЕИБ и средствата от бюджета на Съюза, главно чрез редовен и системен диалог и консултации на ранен етап по проекти, стратегии и проектни механизми. През 2015 г. продължи прилагането на Меморандума за разбирателство (изменен през 2013 г.) между Комисията, ЕСВД и ЕИБ по отношение на сътрудничеството и координирането в обхванатите от мандата региони — напр. чрез обмен на информация относно разработвани проекти и информация за връзка.

Механизмите за смесено финансиране водят до стабилни отношения на съфинансиране с други международни финансови институции (МФИ) и привеждане в съответствие с политиките и приоритетите на Съюза в контекста на съответната страна, за да се увеличи до максимум търсеният ефект с безвъзмездно финансиране от Съюза. Освен това структурата на управление на тези механизми позволява и изисква тясна координация и сътрудничество с Комисията, ЕСВД и други МФИ, преди да се представи проект за комбиниране на безвъзмездни средства с кредитиране от ЕИБ.

През 2015 г. ЕИБ продължи да участва активно в регионалните механизми за смесено финансиране. 197 милиона евро от бюджетните вноски от Съюза (безвъзмездни средства, техническа помощ, рисков капитал) са били одобрени или подписани, допълвайки финансирането от ЕИБ в обхванатите от МВК региони (108 милиона евро от бюджетните ресурси на Съюза, които допълват заеми от ЕИБ по механизма за инвестиции в рамките на ЕПС, 62 милиона евро по Инвестиционния механизъм за Западните Балкани, 10 милиона евро по Инвестиционния механизъм за Латинска Америка и 2 милиона евро по Инвестиционния механизъм за Централна Азия). ЕИБ работи в тясно сътрудничество с Комисията в техническата група от експерти за платформата на ЕС за смесено финансиране в областта на външното сътрудничество (EUBEC). Подробният списък на управляваните от ЕИБ бюджетни операции на Съюза (техническа помощ, безвъзмездни средства, капитал), подписани или одобрени през 2015 г., може да бъде намерен в РДСК.

През януари 2016 г. Комисията прие нов пакет от мерки срещу избягването на данъчното облагане, съдържащ редица инициативи за по-силна и координирана позиция на ЕС срещу корпоративните данъчни злоупотреби — в рамките на единния пазар и извън него. Пакетът допълнително разширява критериите, които представляват доброто данъчно управление, като също така включва мерки за борбата срещу агресивното данъчно планиране. Този пакет отразява обсъжданията в Съвета, препоръките от Европейския парламент, както и резултатите от проекта на ОИСР срещу свиването на данъчната основа и прехвърлянето на печалби. В този контекст и в съответствие с богатия опит и водещата позиция на Групата на ЕИБ в насърчаването на най-добрите практики в областта на данъчната прозрачност и ефективното данъчно облагане, Комисията активно се ангажира с ЕИБ относно това как политиката на банката по отношение на несътрудниещите юрисдикции може да се развие, за да отрази тези нови мерки срещу избягването на данъчно облагане.

Подробните аспекти на междуинституционалното сътрудничество между ЕИБ, Комисията и ЕСВД за подкрепа на приоритетите както на Съюза, така и на страните партньори в тези региони, могат да бъдат намерени в РДСК.

4.2. СЪТРУДНИЧЕСТВО С ЕВРОПЕЙСКИЯ ОМБУДСМАН

В подписания през 2008 г. между ЕИБ и Европейския омбудсман меморандум за разбирателство се определя основата за двата етапа на механизма на ЕИБ за подаване на жалби — вътрешен (ЕИБ-МПЖ) и външен (Омбудсманът) — одобрени през 2010 г. от Съвета на директорите на ЕИБ след широка обществена консултация. С него се постига общо разбиране за целта и последователността на прилагане на неговия вътрешен и външен етап, като специален акцент се поставя върху следните въпроси:

- наличието на ефективен вътрешен механизъм за подаване на жалби (ЕИБ-МПЖ), с който се разглеждат жалби, подадени от външни страни до ЕИБ, във всички нейни подразделения;
- по отношение на жалби, свързани с операции извън Съюза, включително външните мандати, Омбудсманът се ангажира да упражнява системно правото си на започване на проверка, за да разглежда жалби, когато жалбоподателят не е гражданин на Съюза или не пребивава в него;
- обхвата на прегледа от страна на Омбудсмана, с признаване на ЕИБ-МПЖ за задължителен предварителен подход.

През 2015 г. Омбудсманът не е получил никакви жалби, свързани с дейността на ЕИБ в региона на външно кредитиране. Въпреки това и след критична забележка, направена от Омбудсмана към банката през 2014 г. относно обработката на процеса по възлагане на обществени поръчки за проект Коридор V в) в Босна и Херцеговина, банката извърши одит на мониторинга на дейността си за обществени поръчки през 2015 г.

4.3. СЪТРУДНИЧЕСТВО С МЕЖДУНАРОДНИТЕ ФИНАНСИРАЩИ ИНСТИТУЦИИ

Сътрудничеството с останалите МФИ е неделима част от дейността на ЕИБ, като се започне с диалог по институционални въпроси, хоризонтални въпроси, тематични въпроси и взаимни консултации и се стигне до засилени форми на оперативно съфинансиране и разпределяне на задачите. Диалогът между МФИ се провежда най-вече в рамките на специализирани работни групи, които заседават периодично с цел обмен на най-добри практики и разглеждане на специфични въпроси.

През 2015 г. ЕИБ продължи да работи с други многостранни банки за развитие по програмата за развитие за периода след 2015 г., и по-специално по разработването на общ подход към ролята по отношение на финансирането за развитие. Основните международни събития бяха Третата международна конференция за финансиране на развитието (Адис Абеба), срещата на високо равнище на ООН (Ню Йорк) и Конференцията на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата в Париж (COP 21). В този контекст ЕИБ засили сътрудничеството си с други банки за многостранно развитие и по-специално сътрудничи в изготвянето на няколко важни доклада с банките за многостранно развитие (БМР) и МВФ. По-специално, съвместният доклад „От милиарди към трилиони: принос на БМР към финансиране на развитието“, публикуван преди конференцията Адис Абеба през юли 2015 г., оказва значително влияние за привличането на внимание както към съвместните, така и към индивидуалните постижения на БМР, както и към необходимото значително увеличение.

През 2015 г. ЕИБ бе натоварена да председателства работната група на БМР на партньорството от Довил на Г-7, за което председателят на ЕИБ докладва на срещата на министрите от Г-7, проведена в рамките на ежегодните срещи на СБ и МВФ.

През 2015 г. ЕИБ осъществи сътрудничество с Г-20 чрез редовно участие и принос към работната група на Г-20 за инфраструктурни инвестиции (РГИИ). ЕИБ също така засили връзките си със системата на ООН с нови меморандуми за разбирателство, подписани с две институции — Международния фонд за земеделско развитие (IFAD) и Организацията на ООН за промишлено развитие (UNIDO). ЕИБ продължи да допринася за работата на Комитета за подпомагане на развитието (КПР) на ОИСР относно модернизирването на официалната помощ за развитие (ОПР).

През цялата 2015 г. ЕИБ продължи да сътрудничи с БМР и други международни финансови институции и съответните групи с цел хармонизиране на проследяване на финансирането в областта на климата и стандартите за докладване на въздействието.

Приблизително 41% от подписаните в рамките на мандата заеми бяха съфинансирани с други международни финансови институции (МФИ), а 31 % от подписаните през 2015 г. операции бяха свързани с предоставяне на безвъзмездни средства от бюджета на Съюза. Подробният списък на операциите на ЕИБ, съфинансирани с други МФИ през 2015 г., може да бъде намерен в РДСК.